| ΑΡΧΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ | ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ |
|---|---|

5. **Τοπογραφία του χώρου: στοιχεία για τον όγκο υγειονομικής ταφής**

| | | Φάση λειτουργίας | Φάση επιτήρησης μετά την παύση |
|---|---|---|---|
| 5.1 | Δομή και σύσταση όγκου υγειονομικής ταφής (1) | ετησίως | |
| 5.2 | Καθίζηση όγκου υγειονομικής ταφής | ετησίως | ετήσια μέτρηση |

(1) Στοιχεία για το διάγραμμα της κατάστασης του χώρου υγειονομικής ταφής: επιφάνεια καλυπτόμενη από απόβλητα, όγκος και σύσταση αποβλήτων, μέθοδος διάθεσης, χρόνος και διάρκεια διάθεσης, δοκιμές σταθερότητας των όγκων υγειονομικής ταφής, υπολογισμός της υπόλοιπης χωρητικότητας διάθεσης που προσφέρεται ακόμη για υγειονομική ταφή.

*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IVa*

Υπόδειγμα του εντύπου για τα στοιχεία που πρέπει να παρασχεθούν σχετικά με κάθε χώρο υγειονομικής ταφής αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 19 της ανά χείρας οδηγίας, πρέπει να καταρτιστεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 της οδηγίας 75/422/ΕΟΚ το αργότερο έξι μήνες προ της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος της παρούσας οδηγίας.

Το έντυπο αυτό θα προσαρτηθεί στα παραρτήματα της ανά χείρας οδηγίας.

---

## Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου όσον αφορά στη σύναψη, εξ ονόματος της Κοινότητας, της σύμβασης για την προστασία και τη χρησιμοποίηση των διασυνοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών

(93/C 212/03)

*COM(93) 271 τελικό*

*(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 14 Ιουνίου 1993)*

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130Ρ,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι η Επιτροπή συμμετείχε εξ ονόματος της Κοινότητας στις διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο ομάδας εργασίας ad hoc για την κατάρτιση συμβάσεως για την προστασία και τη χρησιμοποίηση των διασυνοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών·

ότι η σύμβαση αυτή υπεγράφη εξ ονόματος της Κοινότητας στις 18 Μαρτίου 1992·

ότι η σύμβαση αυτή αποβλέπει στον καθορισμό πλαισίου για τις διμερείς ή πολυμερείς συνεργασίες που αποβλέπουν στην πρόληψη και στον έλεγχο της ρυπάνσεως των διασυνοριακών υδατορευμάτων και στην εξασφάλιση της ορθολογικής χρησιμοποίησης των υδατικών πόρων των χωρών μελών της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη·

ότι η Κοινότητα έχει θεσπίσει μέτρα στον τομέα που διέπεται απο τη σύμβαση και ότι εναπόκειται σε αυτήν, για τα εν λόγω ζητήματα, να δεσμευθεί σε διεθνές επίπεδο·

ότι η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των σχετικών με τη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, την προστασία της υγείας των ατόμων και την προσεκτική και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων·

ότι η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και ότι στηρίζεται στις αρχές της πρόνοιας και της προληπτικής

δράσεως, στην αρχή της αποκατάστασης, κατά προτεραιότητα στην πηγή, των φθορών του περιβάλλοντος και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»·

ότι, στο πλαίσιο των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και με τις αρμόδιες διεθνείς οργανώσεις·

ότι η σύναψη της συμβάσεως εκ μέρους της Κοινότητας συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που ορίζει το άρθρο 130Π της συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

*Άρθρο 1*

Εγκρίνεται εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας η σύμβαση για την προστασία και τη χρησιμοποίηση των διασυνοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών που συνήφθη στο Ελσίνκι (Φινλανδία) στις 18 Μαρτίου 1992.

Το κείμενο της συμβάσεως παρατίθεται στο παράρτημα I της παρούσας απόφασης.

*Άρθρο 2*

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου προβαίνει στην κατάθεση του εγγράφου εγκρίσεως στη Γενική Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 της συμβάσεως.

Ο πρόεδρος καταθέτει ταυτοχρόνως τη δήλωση αρμοδιοτήτων που επισυνάπτεται στο παράρτημα II της παρούσας απόφασης.

---

*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I*

## ΣΥΜΒΑΣΗ

### για την προστασία και χρήση των διαμεθοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών

### ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ,

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η προστασία και η χρήση των διαμεθοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών αποτελούν σημαντικά και επείγοντα καθήκοντα, των οποίων η αποτελεσματική εκπλήρωση μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο με στενή συνεργασία·

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΤΟΥΣ για το γεγονός ότι οι μεταβολές στην κατάσταση των διαμεθοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών είχαν ή μπορούν να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, την οικονομία και την ευημερία των χωρών μελών της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη (ΟΕΕ)·

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ότι υπάρχει ανάγκη να ενισχυθούν τα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνική και διεθνή κλίμακα με σκοπό να προληφθεί, να ελεγχθεί και να μειωθεί η ελευθέρωση επικίνδυνων ουσιών στο υδάτινο περιβάλλον και να μετριαστεί ο ευτροφισμός και η οξίνωση, όπως και η ρύπανση του θαλασσίου περιβάλλοντος, ιδίως στις παράκτιες περιοχές, που προέρχεται από χερσαίες πηγές·

ΕΠΙΔΟΚΙΜΑΖΟΝΤΑΣ τις προσπάθειες που έχουν ήδη καταβάλει οι κυβερνήσεις των χωρών μελών της ΟΕΕ για την ενίσχυση της συνεργασίας, σε διμερές και πολυμερές επίπεδο, για την πρόληψη, έλεγχο και μείωση της διαμεθοριακής ρύπανσης, τη διαρκή διαχείριση των υδάτων, τη συντήρηση των υδάτινων πόρων και την περιβαλλοντική προστασία·

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τις συναφείς διατάξεις και αρχές της δήλωσης της διάσκεψης για το ανθρώπινο περιβάλλον που πραγματοποιήθηκε στη Στοκχόλμη, την τελική πράξη της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΔΑΣΕ), τα τελικά έγγραφα των συνόδων στη Μαδρίτη και τη Βιέννη των αντιπροσώπων των χωρών που συμμετέχουν στη ΔΑΣΕ, και την περιφερειακή στρατηγική για την περιβαλλοντική προστασία και την ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων στις χώρες μέλη της ΟΕΕ που καλύπτουν την περίοδο πέραν του έτους 2000·

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ το ρόλο της οικονομικής επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τη Ευρώπη στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας για την πρόληψη, τον έλεγχο και τη μείωση της ρύπανσης των διαμεθοριακών υδάτων και την αειφόρο χρήση αυτών και υπενθυμίζοντας σχετικά την πολιτική της ΟΕΕ για την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης των υδάτων, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η διαμεθοριακή ρύπανση· την πολιτική δήλωση της ΟΕΕ για την ορθολογική χρήση των υδάτων· τις αρχές της ΟΕΕ σχετικά με τη συνεργασία στο πεδίο των διαμεθοριακών υδάτων· τον χάρτη της ΟΕΕ για τη διαχείριση των υπογείων υδάτων· και τον κώδικα δεοντολογίας για την τυχαία ρύπανση των διαμεθοριακών εσωτερικών υδάτων·

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ στις αποφάσεις I (42) και I (44) που εξέδωσε η οικονομική επιτροπή για την Ευρώπη στην 42η και 44η σύνοδό της, αντίστοιχα, και το αποτέλεσμα της συνόδου της ΔΑΣΕ για την προστασία του περιβάλλοντος (Σόφια, Βουλγαρία, 16 Οκτωβρίου - 3 Νοεμβρίου 1989)·

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ότι η συνεργασία μεταξύ χωρών μελών όσον αφορά την προστασία και τη χρήση των διαμεθοριακών υδάτων θα αρχίσει να συγκεκριμενοποιείται με την εκπόνηση συμφωνιών μεταξύ χωρών με διαμεθοριακά ύδατα, ιδίως όταν συμφωνίες του είδους αυτού δεν έχουν ήδη επιτευχθεί,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τα ακόλουθα:

*Άρθρο 1*

**Ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης και με τον όρο:

1. *«Διαμεθοριακά ύδατα»:* νοούνται όλα τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα που αποτελούν σύνορα μεταξύ δύο ή περισσοτέρων κρατών, τα διασχίζουν ή βρίσκονται επί αυτών των συνόρων· στην περίπτωση των διαμεθοριακών υδάτων που εκχέονται στην θάλασσα χωρίς να σχηματίζουν εκβολές, όριο των υδάτων αυτών είναι η ευθεία γραμμή που διέρχεται από το στόμιό τους μεταξύ των οριακών σημείων της αμπώτιδας επί των ακτών·

2. *«Διαμεθοριακή επίπτωση»:* νοείται κάθε σημαντικό επιζήμιο αποτέλεσμα από μεταβολή της κατάστασης των διαμεθοριακών υδάτων λόγω ανθρώπινης δραστηριότητας, της οποίας το επίκεντρο βρίσκεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει σε περιοχή υπαγόμενη στη δικαιοδοσία ενός συμβαλλομένου μέρους, το οποίο στο περιβάλλον μιας περιοχής υπαγόμενης στη δικαιοδοσία ενός άλλου συμβαλλομένου μέρους. Η επίπτωση αυτή στο περιβάλλον μπορεί να λάβει πολλές μορφές: πρόκληση ζημιών στην υγεία και την ασφάλεια του ανθρώπου, τη χλωρίδα, την πανίδα, το έδαφος, την ατμόσφαιρα, τα ύδατα, το κλίμα, το τοπίο και τα ιστορικά μνημεία ή άλλες κατασκευές, ή αλληλεπίδραση πολλών παραγόντων μεταξύ τους. Επίσης, μπορεί να αφορά την πρόκληση ζημιών στην πολιτιστική κληρονομιά ή στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες εξαιτίας μεταβολών στους παράγοντες αυτούς·

3. *«Συμβαλλόμενο μέρος»:* νοείται, εκτός αντίθετης ένδειξης στο κείμενο, ένα συμβαλλόμενο μέρος στην παρούσα σύμβαση·

4. *«Παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη»:* νοούνται τα όμορα συμβαλλόμενα μέρη των ιδίων διαμεθοριακών υδάτων·

5. *«Κοινό όργανο»:* νοείται κάθε διμερής ή πολυμερής επιτροπή ή κάθε άλλος κατάλληλος για συνεργασία θεσμικός μηχανισμός μεταξύ των παροχθίων συμβαλλομένων μερών·

6. *«Επικίνδυνες ουσίες»:* νοούνται οι ουσίες, οι οποίες είναι τοξικές, καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνοι, τερατογόνοι ή βιοσυσσωρευτικές, ιδίως εφόσον παραμένουν σταθερές στο περιβάλλον·

7. *«Καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία»:* (ο ορισμός περιέχεται στο παράρτημα I της παρούσας σύμβασης).

ΜΕΡΟΣ I

**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ**

*Άρθρο 2*

**Γενικές διατάξεις**

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για να προλαμβάνουν, να ελέγχουν και να μειώνουν κάθε διαμεθοριακή επίπτωση.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν, ιδίως, όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα έτσι ώστε:

α) να προλαμβάνουν, να ελέγχουν και να μειώνουν τη ρύπανση των υδάτων που προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει διαμεθοριακή επίπτωση·

β) η χρήση των διαμεθοριακών υδάτων να γίνεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει συμβατή με το περιβάλλον και ορθολογική διαχείριση των υδάτων, διατήρηση των υδατίνων πόρων και προστασία του περιβάλλοντος·

γ) να γίνεται προσεκτική και δίκαιη χρήση των διαμεθοριακών υδάτων, λαμβανομένου ιδιαίτερα υπόψη του διαμεθοριακού τους χαρακτήρα, στην περίπτωση δραστηριοτήτων που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν διαμεθοριακή επίπτωση·

δ) να εξασφαλίζεται η διατήρηση και, εφόσον χρειάζεται, η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων.

3. Τα μέτρα πρόληψης, ελέγχου και μείωσης της ρύπανσης των υδάτων λαμβάνονται, ει δυνατόν, στην πηγή τους.

4. Τα μέτρα αυτά δεν προκαλούν, άμεσα ή έμμεσα, τη μεταφορά της ρύπανσης σε άλλους τόπους.

5. Κατά τη λήψη των μέτρων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, τα συμβαλλόμενα μέρη καθοδηγούνται από τις ακόλουθες αρχές:

α) την αρχή της προληπτικής δράσης, με βάση την οποία δεν αναβάλλουν την εφαρμογή μέτρων που σκοπό έχουν να αποφευχθούν διαμεθοριακές επιπτώσεις από την απόρριψη επικίνδυνων ουσιών, με αιτιολογικό ότι η επιστημονική έρευνα δεν έχει πλήρως αποδείξει τη σχέση αιτίου και αιτιατού μεταξύ των ουσιών αυτών, αφενός, και μιας ενδεχόμενης διαμεθοριακής συνέπειας, αφετέρου·

β) την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», με βάση την οποία το κόστος των μέτρων πρόληψης, ελέγχου και μείωσης της ρύπανσης επιβαρύνει τον ρυπαίνοντα·

γ) ότι η διαχείριση των υδατίνων πόρων γίνεται κατά τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι ανάγκες της σύγχρονης γενεάς χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

6. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται σε ισότιμη και αμοιβαία βάση, ιδίως με διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες, προκειμένου να εκπονήσουν εναρμονισμένες πολιτικές, προγράμματα και στρατηγικές για το σύνολο ή μέρος των κοινών υδρογραφικών λεκανών με αντικείμενο την πρόληψη, τον έλεγχο και τη μείωση των διαμεθοριακών επιπτώσεων και την προστασία του περιβάλλοντος των διαμεθοριακών υδάτων ή του περιβάλλοντος που επηρεάζουν τα ύδατα αυτά, συμπεριλαμβανομένου του θαλασσίου περιβάλλοντος.

7. Η εφαρμογή της παρούσας σύμβασης δεν πρέπει να επιφέρει επιδείνωση της κατάστασης του περιβάλλοντος ούτε αύξηση των διαμεθοριακών επιπτώσεων.

8. Οι διατάξεις της παρούσας σύμβασης δεν θίγουν το δικαίωμα των συμβαλλομένων μερών να εκδίδουν και να εφαρμόζουν, μεμονωμένα ή από κοινού, αυστηρότερα μέτρα από εκείνα που ορίζει η παρούσα σύμβαση.

*Άρθρο 3*

**Πρόληψη, έλεγχος και μείωση**

1. Για την πρόληψη, τον έλεγχο και τη μείωση των διαμεθοριακών επιπτώσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη εκπονούν, εκδίδουν, εφαρμόζουν σχετικά νομοθετικά, διοικητικά, οικονομικά, χρηματοδοτικά και τεχνικά μέτρα όσο το δυνατόν πιο εναρμονισμένα έτσι ώστε, ιδίως:

α) να αποφεύγεται, να ελέγχεται και να μειώνεται στην πηγή η εκπομπή ρύπων χάρις στην εφαρμογή, ιδιαίτερα, τεχνικών που δεν ρυπαίνουν πολύ ή δεν δημιουργούν απόβλητα·

β) τα διαμεθοριακά ύδατα να προστατεύονται από τη ρύπανση που προέρχεται από σημειακές πηγές μέσω ενός συστήματος, το οποίο επιβάλλει την έκδοση αδείας από τις αρμόδιες εθνικές αρχές για τις απορρίψεις λυμάτων και την επιτήρηση και έλεγχο των απορρίψεων που έχουν επιτραπεί·

γ) τα όρια απορρίψεων λυμάτων που καθορίζει η άδεια να βασίζονται στην καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία για τις απορρίψεις επικίνδυνων ουσιών·

δ) να επιβάλλονται οι πλέον αυστηρές προδιαγραφές, οι οποίες μπορούν να φθάσουν σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι την απαγόρευση απορρίψεων εφόσον η ποιότητα των υδάτων όπου πραγματοποιούνται οι απορρίψεις ή το οικοσύστημα το επιβάλλει·

ε) να εφαρμόζεται τουλάχιστον στο αστικά λύματα, σταδιακά εφόσον χρειάζεται, βιολογικός καθαρισμός ή ισοδύναμος τρόπος επεξεργασίας τους·

στ) να λαμβάνονται ενδεδειγμένα μέτρα, π.χ. με την καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία, έτσι ώστε να μειωθεί η προσφορά θρεπτικού περιεχομένου βιομηχανικής και αστικής προέλευσης·

ζ) να τελειοποιηθούν και να εφαρμοστούν ενδεδειγμένα μέτρα και οι ορθότερες περιβαλλοντικές πρακτικές προκειμένου να μειωθεί η προσφορά θρεπτικού περιεχομένου και επικινδύνων ουσιών προερχόμενων από πηγές διάχυτης ρύπανσης, ιδίως όταν η κύρια πηγή είναι η γεωργία (οι κατευθυντήριοι άξονες για την τελειοποίηση των ορθότερων περιβαλλοντικών πρακτικών παρατίθενται στο παράρτημα II της παρούσας σύμβασης)·

η) να γίνεται χρήση της αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και άλλων μέσων αξιολόγησης·

θ) να ενθαρρυνθεί η διαρκής διαχείριση των υδατίνων πόρων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής μιας οικοσυστηματικής αντιμετώπισης·

ι) να τελειοποιηθούν τα μέσα παρέμβασης·

ια) να λαμβάνονται ειδικά συμπληρωματικά μέτρα για να αποφεύγεται η ρύπανση των υπογείων υδάτων·

ιβ) να μειωθεί στο ελάχιστο ο κίνδυνος τυχαίας ρύπανσης.

2. Προς το σκοπό αυτό, κάθε συμβαλλόμενο μέρος, βασιζόμενο στην καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία, καθορίζει όρια εκπομπών για τις απορρίψεις στα επιφανειακά ύδατα που προέρχονται από σημειακές πηγές, όρια τα οποία θα ισχύουν ρητά για τους διαφόρους βιομηχανικούς τομείς ή κλάδους απ' όπου προέρχονται οι επικίνδυνες ουσίες. Μεταξύ των ενδεδειγμένων μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου για την πρόληψη, τον έλεγχο και τη μείωση των απορρίψεων επικίνδυνων ουσιών στα ύδατα προερχόμενων από πηγές σημειακής ή διάχυτης ρύπανσης μπορεί να περιλαμβάνεται η πλήρης ή μερική απαγόρευση της παραγωγής ή της χρήσης του συγκεκριμένου είδους ουσιών. Λαμβάνονται υπόψη οι κατάλογοι των εν λόγω βιομηχανικών τομέων ή κλάδων και οι κατάλογοι των επικίνδυνων ουσιών, οι οποίοι έχουν καταρτιστεί στο πλαίσιο διεθνών συμβάσεων ή κανονισμών και ισχύουν στον τομέα της παρούσας σύμβασης.

3. Εξάλλου, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θέτει, εφόσον χρειάζεται, στόχους ποιότητας των υδάτων, και υιοθετεί κριτήρια ποιότητας των υδάτων προκειμένου να προλαμβάνει, να ελέγχει και να μειώνει τις διαμεθοριακές επιπτώσεις. Στο παράρτημα III της παρούσας σύμβασης δίδονται γενικές κατευθύνσεις για τον καθορισμό αυτών των στόχων και κριτηρίων. Εφόσον παρίσταται ανάγκη, τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν προσπάθεια ενημέρωσης του παρόντος παραρτήματος.

*Άρθρο 4*

**Επιτήρηση**

Τα συμβαλλόμενα μέρη καταρτίζουν προγράμματα προκειμένου να επιτηρούν την κατάσταση των διαμεθοριακών υδάτων.

*Άρθρο 5*

**Έρευνα-Ανάπτυξη**

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται κατά την εκτέλεση των εργασιών έρευνας-ανάπτυξης για αποτελεσματικές τεχνικές πρόληψης, ελέγχου και μείωσης των διαμεθοριακών επιπτώσεων. Προς το σκοπό αυτό, προσπαθούν, σε διμερή ή πολυμερή βάση και λαμβάνοντας υπόψη τις ερευνητικές δραστηριότητες των αρμοδίων διεθνών οργάνων, να αναλαμβάνουν ή εντατικοποιούν, εφόσον χρειάζεται, ιδιαίτερα ερευνητικά προγράμματα με σκοπό, ιδίως:

α) να τελειοποιηθούν οι μέθοδοι αξιολόγησης της τοξικότητας των επικινδύνων ουσιών και της τοξικότητας των ρύπων·

β) να βελτιωθούν οι γνώσεις για την εμφάνιση, την κατανομή και τα περιβαλλοντικά αποτελέσματα των ρύπων και για τις επιτελούμενες διεργασίες·

γ) να τελειοποιηθούν και να εφαρμόζονται τεχνολογίες, μέθοδοι παραγωγής και τρόποι κατανάλωσης συμβατοί με το περιβάλλον·

δ) να καταργηθούν σταδιακά και/ή να αντικατασταθούν οι ουσίες που μπορούν να έχουν διαμεθοριακές επιπτώσεις·

ε) να τελειοποιηθούν οι συμβατές με το περιβάλλον μέθοδοι εξάλειψης των επικίνδυνων ουσιών·

στ) να δημιουργηθούν ειδικές μέθοδοι βελτίωσης της κατάστασης των διαμεθοριακών υδάτων·

ζ) να μελετηθούν συμβατά με το περιβάλλον υδραυλικά έργα και τεχνικές ρύθμισης των υδάτων·

η) να πραγματοποιείται υλική και οικονομική αξιολόγηση των ζημιών που προκύπτουν από τις διαμεθοριακές επιπτώσεις.

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενημερώνονται μεταξύ τους σχετικά με τα αποτελέσματα αυτών των ερευνητικών προγραμμάτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 της παρούσας σύμβασης.

*Άρθρο 6*

**Ανταλλαγή πληροφοριών**

Τα συμβαλλόμενα μέρη προβαίνουν όσο το δυνατόν συντομότερα στην ευρύτερη ανταλλαγή πληροφοριών επί των θεμάτων που αναφέρονται στις διατάξεις της παρούσας σύμβασης.

*Άρθρο 7*

**Ευθύνες**

Τα συμβαλλόμενα μέρη υποστηρίζουν τις σχετικές διεθνείς πρωτοβουλίες που σκοπό έχουν να εκπονηθούν κανόνες, κριτήρια και διαδικασίες όσον αφορά τις ευθύνες.

*Άρθρο 8*

**Προστασία των πληροφοριών**

Οι διατάξεις της παρούσας σύμβασης δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών να προστατεύουν, σύμφωνα με το εθνικό νομοθετικό σύστημά τους και με τους ισχύοντες υπερεθνικούς κανονισμούς, τις πληροφορίες που εμπίπτουν στο βιομηχανικό και εμπορικό απόρρητο, συμπεριλαμβανομένης της πνευματικής ιδιοκτησίας, ή στην εθνική ασφάλεια.

## ΜΕΡΟΣ ΙΙ

## ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΣΤΑ ΠΑΡΟΧΘΙΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

*Άρθρο 9*

**Διμερής και πολυμερής συνεργασία**

1. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη συνάπτουν, σε ισότιμη και αμοιβαία βάση, διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή άλλες διευθετήσεις, εφόσον δεν υφίστανται ακόμη, ή προσαρμόζουν τις ήδη υπάρχουσες εφόσον χρειάζεται για να αποφευχθούν οι αντιθέσεις με τις θεμελιώδεις αρχές της παρούσας σύμβασης, να καθορίσουν τις αμοιβαίες σχέσεις τους και την δεοντολογία που πρέπει να υφίσταται όσον αφορά την πρόληψη, τον έλεγχο και τη μείωση των διαμεθοριακών επιπτώσεων. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη προσδιορίζουν την υδρογραφική λεκάνη ή το τμήμα (τα

τμήματα) της λεκάνης εκείνης που αποτελεί (αποτελούν) το αντικείμενο συνεργασίας. Οι εν λόγω συμφωνίες ή διευθετήσεις συγκεντρώνουν όλα τα συναφή θέματα που αναφέρονται στην παρούσα σύμβαση, καθώς και όλα τα υπόλοιπα θέματα, για τα οποία τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη κρίνουν αναγκαίο να συνεργαστούν.

2. Οι συμφωνίες ή διευθετήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προβλέπουν τη σύσταση κοινών οργάνων. Καθήκοντα αυτών των κοινών οργάνων είναι ιδίως, και με την επιφύλαξη συναφών συμφωνιών ή διευθετήσεων που ήδη υπάρχουν, τα ακόλουθα:

α) συλλογή, συγκέντρωση και αξιολόγηση των δεδομένων για τον εντοπισμό των πηγών ρύπανσης που ενδέχεται να έχουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις·

β) εκπόνηση κοινών προγραμμάτων επιτήρησης των υδάτων από ποιοτική και ποσοτική άποψη·

γ) κατάρτιση καταλόγων και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πηγές ρύπανσης που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου·

δ) καθορισμός των ορίων εκπομπής για τα λύματα και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων καταπολέμησης της ρύπανσης·

ε) καθορισμός κοινών στόχων και κριτηρίων ποιότητας των υδάτων λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 3 παραγράφος 3 της παρούσας σύμβασης, και προτάσεις ενδεδειγμένων μέτρων για τη διατήρηση και, εφόσον χρειάζεται, βελτίωση της ποιότητας των υδάτων·

στ) τελειοποίηση συντονισμένων προγραμμάτων δράσης για τη μείωση των επιπτώσεων της ρύπανσης τόσο από πηγές σημειακής ρύπανσης (π.χ. αστικές και βιομηχανικές) όσο και από πηγές διάχυτης ρύπανσης (ιδίως από τη γεωργία)·

ζ) δημιουργία μηχανισμών προειδοποίησης και αντιμετώπισης σε κατάσταση ανάγκης·

η) τα όργανα αυτά να αποτελέσουν το πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις χρήσεις των υδάτων και τις σχετικές εγκαταστάσεις που ήδη υπάρχουν ή προγραμματίζονται, οι οποίες ενδέχεται να έχουν διαμεθοριακές επιπτώσεις·

θ) προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της παρούσας σύμβασης και ενθάρρυνση της συνεργασίας στο πλαίσιο προγραμμάτων επιστημονικής έρευνας·

ι) συμμετοχή στην εκτέλεση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχετικά με τα διαμεθοριακά ύδατα, σύμφωνα με τους συναφείς διεθνείς κανονισμούς.

3. Εάν ένα παράκτιο κράτος, συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας σύμβασης, υποστεί άμεσα και σε σοβαρό βαθμό διαμεθοριακές επιπτώσεις, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη μπορούν, εφόσον συμφωνούν όλα, να καλέσουν το εν λόγω παράκτιο κράτος να διαδραματίσει κατάλληλο ρόλο στις δραστηριότητες των πολυμερών κοινών οργάνων που έχουν συγκροτήσει τα συμβαλλόμενα μέρη των οποίων η επικράτεια βρέχεται από αυτά τα διαμεθοριακά ύδατα.

4. Τα κοινά όργανα, κατά την έννοια της παρούσας σύμβασης, καλούν τα κοινά όργανα που έχουν συγκροτήσει τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη για να προστατεύσουν το θαλάσσιο περιβάλλον που υφίσταται άμεσα διαμεθοριακές επιπτώσεις να συνεργαστούν προκειμένου να εναρμονίσουν τις εργασίες τους και να προλάβουν, ελέγξουν και μειώσουν τις εν λόγω διαμεθοριακές επιπτώσεις.

5. Εφόσον υφίστανται δύο ή περισσότερα κοινά όργανα για την ίδια υδρογραφική λεκάνη, αυτά προσπαθούν να συντονίσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να ενισχύσουν την πρόληψη, έλεγχο και μείωση των διαμεθοριακών επιπτώσεων στη λεκάνη αυτή.

*Άρθρο 10*

**Διαβουλεύσεις**

Διοργανώνονται διαβουλεύσεις μεταξύ των παροχθίων συμβαλλομένων μερών με βάση την αμοιβαιότητα, την καλή πίστη και την καλή γειτνίαση, κατ' αίτηση ενός οποιουδήποτε από τα εν λόγω συμβαλλόμενα μέρη. Οι διαβουλεύσεις αυτές σκοπό έχουν να αποκαταστήσουν τη συνεργασία όσον αφορά τα θέματα που αναφέρονται στις διατάξεις της παρούσας σύμβασης. Κάθε διαβούλευση αυτού του τύπου διεξάγεται μέσω ενός κοινού οργάνου, συγκροτημένου κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 της παρούσας σύμβασης, εφόσον υπάρχει τέτοιο όργανο.

*Άρθρο 11*

**Κοινή επιτήρηση και αξιολόγηση**

1. Στο πλαίσιο της γενικής συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 9 της παρούσας σύμβασης ή ιδιαίτερων διευθετήσεων, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη εκπονούν και εφαρμόζουν κοινά προγράμματα προκειμένου να επιτηρούν την κατάσταση των διαμεθοριακών υδάτων, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η άνοδος της στάθμης των υδάτων και τα παγόβουνα, καθώς επίσης να επιτηρούν τις διαμεθοριακές επιπτώσεις.

2. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν σχετικά με τις παραμέτρους ρύπανσης και τους ρύπους, των οποίων η απόρριψη και η συγκέντρωση στα διαμεθοριακά ύδατα αποτελούν το αντικείμενο τακτικής επιτήρησης.

3. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη προβαίνουν, σε τακτά χρονικά διαστήματα, σε κοινές ή συντονισμένες αξιολογήσεις της κατάστασης των διαμεθοριακών υδάτων και της αποτελεσματικότητας των μέτρων που έλαβαν για να προλαμβάνουν, να ελέγχουν και να μειώνουν τις διαμεθοριακές επιπτώσεις. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων αυτών γνωστοποιούνται στο κοινό σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 της παρούσας σύμβασης.

4. Προς το σκοπό αυτό, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη εναρμονίζουν τους κανόνες σχετικά με την κατάρτιση και την εφαρμογή προγραμμάτων επιτήρησης, συστημάτων μέτρησης, διατάξεων, τεχνικών ανάλυσης, μεθόδων επεξεργασίας και αξιολόγησης των δεδομένων και μεθόδων καταγραφής των απορριπτόμενων ρύπων.

*Άρθρο 12*

**Κοινές δραστηριότητες έρευνας-ανάπτυξης**

Στο πλαίσιο της γενικής συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 9 της παρούσας σύμβασης ή σε ειδικές διευθετήσεις, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν ιδιαίτερες δραστηριότητες έρευνας-ανάπτυξης, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους και τα κριτήρια ποιότητας των υδάτων που αποφάσισαν κοινή συναινέσει, να ορίσουν, να υιοθετήσουν και να τηρήσουν.

*Άρθρο 13*

**Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των παρόχθιων συμβαλλομένων μερών**

1. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν, στο πλαίσιο συμφωνιών ή άλλων συναφών διευθετήσεων που έχουν συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας σύμβασης, τα ευλόγως διαθέσιμα δεδομένα, ιδίως σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

α) περιβαλλοντική κατάσταση των διαμεθοριακών υδάτων·

β) αποκτηθείσα πείρα από την εφαρμογή και την εκμετάλλευση της καλύτερης διαθέσιμης τεχνολογίας και τα αποτελέσματα των εργασιών έρευνας-ανάπτυξης·

γ) δεδομένα σχετικά με τις εκπομπές και δεδομένα επιτήρησης·

δ) ληφθέντα και προγραμματιζόμενα μέτρα για την πρόληψη, έλεγχο και μείωση των διαμεθοριακών επιπτώσεων·

ε) άδειες ή κανονιστικές διατάξεις από την αρμόδια αρχή ή το ενδεδειγμένο όργανο σχετικά με τις απορρίψεις λυμάτων.

2. Για να εναρμονίσουν τα όρια εκπομπών, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη προβαίνουν σε ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις αντίστοιχες εθνικές κανονιστικές τους ρυθμίσεις.

3. Εάν ένα παρόχθιο συμβαλλόμενο μέρος ζητήσει από ένα άλλο παρόχθιο συμβαλλόμενο μέρος να του διαβιβάσει δεδομένα ή πληροφορίες που δεν είναι διαθέσιμες, το δεύτερο προσπαθεί να ικανοποιήσει το αίτημα αυτό, μπορεί όμως να θέσει ως όρο, στο συγκεκριμένο θέμα, το συμβαλλόμενο μέρος που υπέβαλε το αίτημα να αναλάβει τα εύλογα έξοδα που θα προκύψουν από τη συλλογή και, εφόσον χρειάζεται, την επεξεργασία αυτών των δεδομένν ή πληροφοριών.

4. Για την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη διευκολύνουν την ανταλλαγή της καλύτερης διαθέσιμης τεχνολογίας ευνοώντας ιδίως: την εμπορική ανταλλαγή της διαθέσιμης τεχνολογίας· τις απευθείας επαφές και τη συνεργασία στο βιομηχανικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των κοινών επιχειρήσεων· την ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων από την πείρα και την παροχή τεχνικής συνδρομής. Εξάλλου, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη θέτουν σε λειτουργία κοινά προγράμματα κατάρτισης και διοργανώνουν τα αναγκαία σεμινάρια και συνεδριάσεις.

*Άρθρο 14*

**Συστήματα προειδοποίησης και συναγερμού**

Το παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη ενημερώνονται μεταξύ τους χωρίς καθυστέρηση για κάθε κρίσιμη κατάσταση, ικανή να δημιουργήσει διαμεθοριακές επιπτώσεις. Καταρτίζουν, εφόσον χρειάζεται, και θέτουν σε λειτουργία συντονισμένα ή κοινά συστήματα επικοινωνίας, προειδοποίησης και συναγερμού με σκοπό την παροχή και διαβίβαση πληροφοριών. Τα συστήματα αυτά λειτουργούν με διαδικασίες και συμβατά μέσα διαβίβασης και επεξεργασίας των δεδομένων, στα οποία συμφωνούν τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη ενημερώνονται μεταξύ τους για τις αρμόδιες αρχές ή για τα κέντρα επαφής που ορίζουν προς το σκοπό αυτό.

*Άρθρο 15*

**Αμοιβαία συνδρομή**

1. Σε περίπτωση κρίσιμης κατάστασης, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν τη συνδρομή τους εφόσον τους ζητηθεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που πρέπει να καθοριστούν βάσει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

2. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη καθορίζουν και υιοθετούν, κοινή συναινέσει, διαδικασίες αμοιβαίας συνδρομής, οι οποίες αφορούν ιδίως τα ακόλουθα θέματα:

α) διεύθυνση, έλεγχο, συντονισμό και επίβλεψη της συνδρομής·

β) διευκολύνσεις και υπηρεσίες που πρέπει να παράσχει επιτόπου το συμβαλλόμενο μέρος που ζητεί συνδρομή συμπεριλαμβανομένης, εφόσον χρειάζεται, της απλούστευσης των τελωνειακών διατυπώσεων·

γ) διευθετήσεις με σκοπό να προσδιοριστούν οι ευθύνες του συμβαλλομένου μέρους που παρέχει τη συνδρομή ή/και του προσωπικού του, για την αποζημίωση ή/και επιβαλλόμενη επανόρθωση, καθώς επίσης να επιτραπεί η διαμετακόμιση στην επικράτεια τρίτων συμβαλλομένων μερών, εφόσον χρειάζεται·

δ) τον τρόπο πληρωμής των υπηρεσιών συνδρομής.

*Άρθρο 16*

**Ενημέρωση του κοινού**

1. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη μεριμνούν ώστε το κοινό να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με την

κατάσταση των διαμεθοριακών υδάτων, των μέτρων που λαμβάνονται ή προγραμματίζονται για την πρόληψη, έλεγχο και μείωση των διαμεθοριακών επιπτώσεων και για την αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών. Προς το σκοπό αυτό, τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν ώστε να διατίθενται στο κοινό οι ακόλουθες πληροφορίες:

α) οι στόχοι ποιότητας των υδάτων·

β) οι εκδοθείσες άδειες και οι όροι που πρέπει να τηρούνται σχετικά·

γ) τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών υδάτων και λυμάτων που πραγματοποιούνται με σκοπό την επιτήρηση και αξιολόγηση, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργούνται για να καθοριστεί μέχρι ποιου βαθμού επιτυγχάνονται οι στόχοι ποιότητας των υδάτων ή τηρούνται οι όροι που υπαγορεύουν οι άδειες αυτές.

2. Τα παρόχθια συμβαλλόμενα μέρη μεριμνούν ώστε το κοινό να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές οποιαδήποτε εύλογη χρονική στιγμή και να μπορεί να λαμβάνει γνώση αυτών δωρεάν, θέτουν δε στη διάθεση του κοινού επαρκή μέσα έτσι ώστε να τους παρέχεται αντίγραφο των πληροφοριών αυτών έναντι καταβολής μικρών τελών.

## ΜΕΡΟΣ III

## ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Άρθρο 17*

**Συνεδρίαση των συμβαλλομένων μερών**

1. Η πρώτη συνεδρίαση των συμβαλλομένων μερών συγκαλείται ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας σύμβασης. Στη συνέχεια, συγκαλούνται τακτικές συνεδριάσεις ανά τριετία ή σε συντομότερα χρονικά διαστήματα που καθορίζονται από τον εσωτερικό κανονισμό. Τα συμβαλλόμενα μέρη συγκαλούνται σε έκτακτη συνεδρίαση εφόσον το αποφασίσουν σε τακτική συνεδρίασή τους ή εφόσον ένα από αυτά υποβάλει σχετικό αίτημα γραπτώς, με την επιφύλαξη ότι το αίτημα αυτό πρέπει να υποστηριχθεί από το ένα τρίτο τουλάχιστον των συμβαλλομένων μερών εντός του εξαμήνου που έπεται της γνωστοποίησής του στο σύνολο των συμβαλλομένων μερών.

2. Στις συνεδριάσεις τους, τα συμβαλλόμενα μέρη ακολουθούν την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης και, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τους το στόχο αυτό:

α) εξετάζουν τις πολιτικές τους και τις μεθοδολογίες τους όσον αφορά την προστασία και τη χρήση των διαμεθοριακών υδάτων προκειμένου να βελτιώσουν ακόμη περισσότερο την προστασία και τη χρήση των υδάτων αυτών·

β) γνωστοποιούν μεταξύ τους τα διδάγματα που εξάγουν από τη σύναψη και την εφαρμογή διμερών και πολυμερών συμφωνιών ή άλλων διευθετήσεων που άπτονται της προστασίας και της χρήσης των διαμεθοριακών υδάτων και στις οποίες ένα ή περισσότερα από αυτά είναι συμβαλλόμενα μέρη·

γ) ζητούν, εφόσον χρειάζεται, τις υπηρεσίες των αρμοδίων οργάνων της ΕΟΚ, καθώς και άλλων διεθνών οργάνων ή ορισμένων επιτροπών αρμοδίων σε θέματα σχετιζόμενα με την υλοποίηση των στόχων της παρούσας σύμβασης·

δ) στην πρώτη συνεδρίασή τους, μελετούν τον εσωτερικό κανονισμό των συνεδριάσεών τους και τον εγκρίνουν κοινή συναινέσει·

ε) εξετάζουν και εγκρίνουν τις προτάσεις τροπολογιών της παρούσας σύμβασης·

στ) εξετάζουν και αναλαμβάνουν κάθε άλλη ενέργεια που μπορεί να αποδειχθεί αναγκαία για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης.

*Άρθρο 18*

**Δικαίωμα ψήφου**

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, τα συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας σύμβασης έχουν μία ψήφο το καθένα.

2. Οι οργανώσεις περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, στους τομείς που άπτονται της αρμοδιότητάς τους, διαθέτουν, για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου, αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών τους που είναι συμβαλλόμενα μέρη στην παρούσα σύμβαση. Οι οργανώσεις αυτές δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους εφόσον τα κράτη μέλη τους ασκούν το δικό τους δικαίωμα ψήφου και αντιστρόφως.

*Άρθρο 19*

**Γραμματεία**

Ο εκτελεστικός γραμματέας της οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα γραμματείας:

α) συγκαλεί και προετοιμάζει τις συνεδριάσεις των συμβαλλομένων μερών·

β) διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη τις εκθέσεις και άλλες πληροφορίες που παραλαμβάνει κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας σύμβασης και

γ) φέρει σε πέρας άλλα καθήκοντα που μπορεί να του αναθέσουν τα συμβαλλόμενα μέρη.

*Άρθρο 20*

**Παραρτήματα**

Τα παραρτήματα της παρούσας σύμβασης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

*Άρθρο 21*

**Τροπολογίες της σύμβασης**

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προτείνει τροπολογίες στην παρούσα σύμβαση.

2. Οι προτάσεις τροπολογιών στην παρούσα σύμβαση εξετάζονται σε συνεδρίαση των συμβαλλομένων μερών.

3. Το κείμενο κάθε πρότασης τροπολογίας της παρούσας σύμβασης υποβάλλεται γραπτώς στον εκτελεστικό γραμματέα της οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη, ο οποίος τη γνωστοποιεί σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη ενενήντα ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση στην οποία πρόκειται να εγκριθεί η τροπολογία.

4. Κάθε τροπολογία της παρούσας σύμβασης εγκρίνεται κοινή συναινέσει από τους αντιπροσώπους των συμβαλλομένων μερών της σύμβασης που παρίστανται σε συνεδρίαση των συμβαλλομένων μερών και αρχίζει να ισχύει στα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης που την αποδέχθηκαν την ενενηκοστή ημέρα που έπεται της ημερομηνίας, κατά την οποία τα δύο τρίτα αυτών κατέθεσαν τα μέσα αποδοχής της τροπολογίας στο θεματοφύλακα. Η τροπολογία αρχίζει να ισχύει σε κάθε άλλο συμβαλλόμενο μέρος την ενενηκοστή ημέρα που έπεται της ημερομηνίας, στην οποία το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος κατέθεσε το μέσο αποδοχής της τροπολογίας.

*Άρθρο 22*

**Διακανονισμός διαφορών**

1. Εάν προκύψει διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων συμβαλλομένων μερών ως προς την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης, τα συγκεκριμένα συμβαλλόμενα μέρη επιζητούν λύση μέσω διαπραγματεύσεων ή μέσω οποιασδήποτε άλλης μεθόδου διακανονισμού των διαφορών που κρίνουν αποδεκτή.

2. Εφόσον ένα συμβαλλόμενο μέρος υπογράψει, κυρώσει, αποδεχθεί, εγκρίνει την παρούσα σύμβαση ή προσχωρήσει σε αυτήν, ή οποιαδήποτε άλλη στιγμή στη συνέχεια, μπορεί να επισημάνει γραπτώς στο θεματοφύλακα ότι, για τις διαφορές που δεν ρυθμίστηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αποδέχεται ως υποχρεωτικό(ά) στις σχέσεις του με κάθε συμβαλλόμενο μέρος που αποδέχεται την ίδια υποχρέωση, ένα από τα ακόλουθα δύο ή και τα δύο μέσα διακανονισμού των διαφορών:

α) υποβολή της διαφοράς στο Διεθνές Δικαστήριο·

β) διαιτησία, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιέχει το παράρτημα IV.

3. Εάν τα ενεχόμενα στη διαφορά συμβαλλόμενα μέρη αποδεχθούν και τα δύο μέσα διακανονισμού των διαφορών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η διαφορά υποβάλλεται οπωσδήποτε στο Διεθνές Δικαστήριο, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

*Άρθρο 23*

**Υπογραφή**

Η παρούσα σύμβαση θα παραμείνει ανοικτή προς υπογραφή στο Ελσίνκι στις 17 και 18 Μαρτίου 1992, και στη συνέχεια στα κεντρικά γραφεία των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη μέχρι τις 18 Σεπτεμβρίου 1992, για τα κράτη μέλη της οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη καθώς και για τα κράτη που διαθέτουν συμβουλευτικό καθεστώς στην οικονομική επιτροπή για την Ευρώπη βάσει της παραγράφου 8 του ψηφίσματος 36 (IV) του οικονομικού και κοινωνικού συμβουλίου της 28ης Μαρτίου 1947 και για τις οργανώσεις περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν συγκροτήσει τα κυρίαρχα κράτη μέλη της οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη, στις οποίες τα κράτη μέλη της έχουν αναθέσει αρμοδιότητες σε θέματα που διέπονται από την παρούσα σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης της αρμοδιότητας να συνάπτουν συνθήκες επί των θεμάτων αυτών.

*Άρθρο 24*

**Θεματοφύλακας**

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών πληροί καθήκοντα θεματοφύλακα της παρούσας σύμβασης.

*Άρθρο 25*

**Κύρωση, αποδοχή, έγκριση και προσχώρηση**

1. Η παρούσα σύμβαση υπόκειται σε κύρωση, αποδοχή ή έγκριση των κρατών και των οργανώσεων περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που την υπέγραψαν.

2. Η παρούσα σύμβαση παραμένει ανοικτή για την προσχώρηση των κρατών και οργανώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 23.

3. Κάθε οργάνωση που αναφέρεται στο άρθρο 23, η οποία καθίσταται συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας σύμβασης χωρίς κανένα από τα κράτη μέλη της να αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος αυτής, δεσμεύεται με όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση. Εφόσον ένα ή περισσότερα κράτη μέλη μιας τέτοιας οργάνωσης είναι συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας σύμβασης, η εν λόγω οργάνωση και τα κράτη μέλη της συμφωνούν επί των αντίστοιχων ευθυνών στην εκτέλεση των υποχρεώσεων που επιβάλλει η σύμβαση. Σε περιπτώσεις του είδους αυτού, η οργάνωση και τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να ασκούν ταυτόχρονα το δικαίωμα ψήφου που απορρέει από την παρούσα σύμβαση.

4. Στα μέσα κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, οι οργανώσεις περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρω-

σης που αναφέρονται στο άρθρο 23 υποδεικνύουν την έκταση της αρμοδιότητάς τους, όσον αφορά τα θέματα των οποίων άπτεται η παρούσα σύμβαση. Εξάλλου, οι οργανώσεις αυτές ενημερώνουν το θεματοφύλακα για κάθε σημαντική μεταβολή στην έκταση της αρμοδιότητάς τους.

*Άρθρο 26*

**Έναρξη ισχύος**

1. Η παρούσα σύμβαση τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα που έπεται της ημερομηνίας κατάθεσης του δέκατου έκτου μέσου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το έγγραφο που κατατίθεται από μία οργάνωση περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης δεν προστίθεται σε εκείνα που έχουν καταθέσει τα κράτη μέλη της οργάνωσης αυτής.

3. Σε κάθε κράτος ή οργάνωση που αναφέρεται στο άρθρο 23, το οποίο κυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει την παρούσα σύμβαση ή προσχωρεί σε αυτήν μετά την κατάθεση του δέκατου έκτου εγγράφου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, η σύμβαση τίθεται σε ισχύ την εννενηκοστή ημέρα που έπεται της ημερομηνίας κατάθεσης αυτού του μέσου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης από το εν λόγω κράτος ή οργάνωση.

*Άρθρο 27*

**Καταγγελία**

Οποιαδήποτε στιγμή μετά τη λήξη της τρίμηνης προθεσμίας που αρχίζει από την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα σύμβαση άρχισε να ισχύει σε ένα συμβαλλόμενο μέρος, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση με γραπτή κοινοποίησή του απευθυνόμενη στο θεματοφύλακα. Η καταγγελία αυτή φέρει αποτέλεσμα την εννενηκοστή ημέρα που έπεται της ημερομηνίας παραλαβής της κοινοποίησης από το θεματοφύλακα.

*Άρθρο 28*

**Αυθεντικά κείμενα**

Το πρωτότυπο της παρούσας σύμβασης, της οποίας τα κείμενα στην αγγλική, γαλλική και ρωσική γλώσσα είναι επίσης αυθεντικά, κατατίθεται στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Σε πίστωση των ανωτέρω οι υπογράφοντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα σύμβαση.

Έγινε στο Ελσίνκι, την παρούσα δέκατη έβδομη ημέρα του Μαρτίου χίλια εννιακόσια ενενήντα δύο.

---

*Παράρτημα I*

**ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»**

1. Με τον όρο «καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία», νοείται το τελευταίο στάδιο ανάπτυξης των διεργασιών, εξοπλισμών ή μεθόδων εκμετάλλευσης μέσω των οποίων ένα δεδομένο μέτρο εφαρμόζεται στην πράξη για τον περιορισμό των εκπομπών, των απορρίψεων και των αποβλήτων. Για να προσδιοριστεί εάν ένα σύνολο διεργασιών, εξοπλισμών και μεθόδων εκμετάλλευσης αποτελούν την καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία εν γένει ή σε ειδικές περιπτώσεις, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ιδίως τα ακόλουθα:

   α) οι συγκρίσιμες διεργασίες, εξοπλισμοί ή μέθοδοι εκμετάλλευσης που δοκιμάστηκαν πρόσφατα με επιτυχία·

   β) οι τεχνολογικές πρόοδοι και η εξέλιξη των γνώσεων, καθώς και η επιστημονική κατανόηση·

   γ) η δυνατότητα εφαρμογής της τεχνολογίας αυτής από οικονομική άποψη·

   δ) τα χρονικά περιθώρια εφαρμογής τόσο στις νέες εγκαταστάσεις όσο και στις ήδη υπάρχουσες·

   ε) η φύση και ο όγκος των απορρίψεων και των συγκεκριμένων λυμάτων·

   στ) οι τεχνολογίες που δεν ρυπαίνουν πολύ ή που δεν δημιουργούν απόβλητα.

2. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι για μια συγκεκριμένη διεργασία, η «καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία» θα εξελίσσεται με το χρόνο, συναρτήσει των τεχνολογικών προόδων, των οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων, της εξέλιξης των γνώσεων και της επιστημονικής κατανόησης.

---

*Παράρτημα II*

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΘΟΤΕΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ**

1. Όταν σε ειδικές περιπτώσεις επιλέγεται ο πλέον ενδεδειγμένος συνδυασμός μέτρων που μπορούν να αποτελέσουν την ορθότερη περιβαλλοντική πρακτική, λαμβάνεται υπόψη η κάτωθι σειρά μέτρων με την ακόλουθη ιεράρχηση:

   α) πληροφόρηση και κατάρτιση του κοινού και των χρηστών όσον αφορά τις συνέπειες στο περιβάλλον που μπορούν να προκύψουν από την επιλογή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και προϊόντων, καθώς επίσης και από τη χρήση και την τελική εξάλειψη των προϊόντων·

   β) εκπόνηση και εφαρμογή κωδικων ορθής περιβαλλοντικής πρακτικής για όλες τις πτυχές ζωής του προϊόντος·

   γ) πληροφορίες επί του προϊόντος που θα πληροφορούν τους χρήστες σχετικά με τους περιβαλλοντικούς κινδύνους που συνδέονται μ' ένα προϊόν, τη χρήση του και την τελική του εξάλειψη·

   δ) διάθεση στο κοινό συστημάτων συλλογής και εξάλειψης·

   ε) ανακύκλωση, ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση·

   στ) εφαρμογή οικονομικών μέσων σε δραστηριότητες, προϊόντα ή ομάδες προϊόντων·

   ζ) υιοθέτηση ενός συστήματος χορήγησης αδείας συνοδευόμενο από μία σειρά περιορισμών ή απαγόρευση.

2. Για να καθορίζεται ποιος συνδυασμός μέτρων αποτελεί την ορθότερη περιβαλλοντική πρακτική, εν γένει ή σε ειδικές περιπτώσεις, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ιδίως τα ακόλουθα:

   α) ο κίνδυνος που παρουσιάζει για το περιβάλλον:

      i) το προϊόν,

      ii) η κατασκευή του προϊόντος,

      iii) η χρήση του προϊόντος,

      iv) η τελική εξάλειψη του προϊόντος·

   β) η υποκατάσταση διεργασιών ή ουσιών από άλλες λιγότερο ρυπαίνουσες·

   γ) η κλίμακα χρήσης·

   δ) τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που μπορούν να έχουν από περιβαλλοντική άποψη τα υλικά ή οι δραστηριότητες υποκατάστασης·

   ε) οι πρόοδοι και η εξέλιξη των γνώσεων και της επιστημονικής κατανόησης·

   στ) τα χρονικά περιθώρια εφαρμογής·

   ζ) οι κοινωνικοοικονομικές συνέπειες.

3. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, για μια συγκεκριμένη πηγή, οι ορθότερες περιβαλλοντικές πρακτικές θα εξελιχθούν με το χρόνο συναρτήσει των τεχνολογικών προόδων, των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, της εξέλιξης των γνώσεων και της επιστημονικής κατανόησης.

---

*Παράρτημα III*

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ**

Στους στόχους και τα κριτήρια ποιότητας των υδάτων:

α) λαμβάνεται υπόψη ο επιδιωκόμενος στόχος, ο οποίος συνίσταται στη διαφύλαξη και, εφόσον χρειάζεται, στη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων·

β) η επιδίωξη είναι να φθάσει ο μέσος όγκος ρύπων (ιδίως από επικίνδυνες ουσίες) σε ορισμένο επίπεδο σε δεδομένη προθεσμία·

γ) λαμβάνονται υπόψη ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά την ποιότητα των υδάτων (ακατέργαστα ύδατα για πόσιμο νερό, άρδευση κ.λπ.)·

δ) λαμβάνονται υπόψη ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τα ευαίσθητα και τα ειδικώς προστατευόμενα ύδατα και το περιβάλλον τους (π.χ. λίμνες και υπόγεια ύδατα).

ε) λαμβάνεται ως βάση η χρήση μεθόδων οικολογικής ταξινόμησης και οι χημικοί δείκτες που επιτρέπουν να εξεταστεί η διαφύλαξη και η βελτίωση της ποιότητας των υδάτων μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα·

στ) λαμβάνονται υπόψη ο βαθμός υλοποίησης των στόχων και των συμπληρωματικών μέτρων προστασίας που βασίζονται στα όρια εκπομπών, τα οποία μπορεί να αποδειχθούν αναγκαία σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

---

*Παραρτημα IV*

**ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ**

1. Όταν μία διαφορά υποβάλλεται στη διαιτησία βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 2 της παρούσας σύμβασης, ένα συμβαλλόμενο μέρος (ή τα συμβαλλόμενα μέρη) κοινοποιεί (ουν) στη γραμματεία το αντικείμενο της διαιτησίας και υποδεικνύει (ουν) ιδίως τα άρθρα της παρούσας σύμβασης, για τα οποία τίθεται θέμα ερμηνείας ή εφαρμογής. Η γραμματεία διαβιβάζει τις πληροφορίες που παραλαμβάνει σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας σύμβασης.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο απαρτίζεται από τρία μέλη. Το προσφεύγον (τα) συμβαλλόμενο μέρος (η) και το άλλο συμβαλλόμενο μέρος (η) που ενέχεται (νται) στη διαφορά διορίζουν ένα διαιτητή το καθένα και οι δύο διαιτητές που διορίζονται κατ' αυτόν τον τρόπο υποδεικνύουν κοινή συναινέσει τον τρίτο διαιτητή, ο οποίος είναι ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου. Ο πρόεδρος δεν πρέπει να είναι υπήκοος ενός των συμβαλλομένων μερών που ενέχονται στη διαφορά ούτε να έχει τη συνήθη κατοικία του στην επικράτεια ενός από αυτά τα συμβαλλόμενα μέρη, ούτε να υπηρετεί σε ένα από αυτά, ούτε να έχει ήδη ασχοληθεί με την υπόθεση υπό οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα.

3. Εάν, εντός του δημήνου που έπεται του διορισμού του δευτέρου διαιτητή, ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου δεν έχει υποδειχθεί, ο εκτελεστικός γραμματέας της οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη προβαίνει, κατ' αίτηση ενός ενεχόμενου στη διαφορά συμβαλλόμενου μέρους, στην υπόδειξή του εντός νέας προθεσμίας δύο μηνών.

4. Εάν, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της αίτησης, το ένα από τα ενεχόμενα στη διαφορά συμβαλλόμενα μέρη δεν προβεί στο διορισμό διαιτητή, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ενημερώσει σχετικά τον εκτελεστικό γραμματέα της οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη, η οποία υποδεικνύει τον πρόεδρο του διαιτητικού δικαστηρίου εντός νέας προθεσμίας δύο μηνών. Αμέσως μετά το διορισμό του, ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου ζητεί από το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο δεν διόρισε διαιτητή να πράξει τούτο εντός προθεσμίας δύο μηνών. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος δεν το πράξει εντός της προθεσμίας αυτής, ο πρόεδρος ενημερώνει σχετικά τον εκτελεστικό γραμματέα της οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη, η οποία προβαίνει στο διορισμό εντός νέας προθεσμίας δύο μηνών.

5. Το δικαστήριο εκδίδει την απόφασή του σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και με τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης.

6. Κάθε διαιτητικό δικαστήριο, το οποίο συστήνεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος παραρτήματος, αποφασίζει το ίδιο τη διαδικασία του.

7. Οι αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου, τόσο όσον αφορά τα θέματα διαδικασίας όσο και τα θέματα ουσίας, λαμβάνονται με πλειοψηφία των μελών του.

8. Το δικαστήριο μπορεί να λάβει όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την αποκατάσταση της αλήθειας.

9. Τα ενεχόμενα στη διαφορά συμβαλλόμενα μέρη διευκολύνουν το έργο του διαιτητικού δικαστηρίου και, ιδίως, με όλα τα μέσα που διαθέτουν:

   α) του παρέχουν όλα τα έγγραφα, διευκολύνσεις και συναφείς πληροφορίες·

   β) του επιτρέπουν, εφόσον είναι αναγκαίο, να καλέσει και να ακροασθεί μάρτυρες ή εμπειρογνώμονες.

10. Τα συμβαλλόμενα μέρη και οι διαιτητές προστατεύουν το απόρρητο κάθε πληροφορίας που τους παρέχεται εμπιστευτικά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαιτησίας.

11. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, κατ' αίτηση ενός των συμβαλλομένων μερών, να συστήσει τη λήψη συντηρητικών μέτρων.

12. Εάν ένα από τα ενεχόμενα στη διαφορά συμβαλλόμενα μέρη δεν παρουσιαστεί ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου ή δεν παράσχει τα μέσα που διαθέτει, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να συνεχίσει τη διαδικασία και να εκδώσει την οριστική του απόφαση. Το γεγονός ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν παρίσταται ή δεν παρέχει τα μέσα που διαθέτει δεν παρακωλύει τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

13. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να γνωρίζει και να αποφασίσει σχετικά με τα αιτήματα ανταγωγής που συνδέονται άμεσα με το αντικείμενο της διαφοράς.

14. Τα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής των μελών του δικαστηρίου, αναλαμβάνουν ισότιμα τα ενεχόμενα στη διαφορά συμβαλλόμενα μέρη, εκτός εάν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης. Το δικαστήριο κρατεί κατάσταση όλων των εξόδων του και παρέχει στα συμβαλλόμενα μέρη τελική κατάσταση.

15. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας σύμβασης το οποίο, όσον αφορά το αντικείμενο της διαφοράς, έχει συμφέρον νομικής φύσεως που μπορεί να θιγεί από την εκδοθείσα στην υπόθεση απόφαση, μπορεί να παρέμβει στη διαδικασία, με τη σύμφωνη γνώμη του δικαστηρίου.

16. Το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει την απόφασή του εντός πέντε μηνών από την ημερομηνία σύστασής του, εκτός εάν κρίνει αναγκαίο να παραταθεί η προθεσμία αυτή για χρονικό διάστημα το οποίο δεν θα υπερβαίνει τους πέντε μήνες.

17. Η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου συνοδεύεται από αιτιολογική έκθεση. Η απόφαση είναι οριστική και υποχρεωτική για όλα τα ενεχόμενα στη διαφορά συμβαλλόμενα μέρη. Το διαιτητικό δικαστήριο την κοινοποιεί στα ενεχόμενα στη διαφορά συμβαλλόμενα μέρη και στον γραμματέα. Ο γραμματέας διαβιβάζει τις πληροφορίες που παρέλαβε σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης.

18. Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, όσον αφορά την ερμηνεία ή την εκτέλεση της απόφασης, μπορεί να υποβληθεί από ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη στο διαιτητικό δικαστήριο το οποίο εξέδωσε την εν λόγω απόφαση, ή εάν δεν μπορεί να γίνει προσφυγή σε αυτό, σε άλλο δικαστήριο, το οποίο θα συσταθεί προς το σκοπό αυτό κατά τον ίδιο τρόπο με το προηγούμενο.

---

*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II*

**Δήλωση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας δυνάμει του άρθρου 25 παράγραφος 4 της συμβάσεως για την προστασία και τη χρησιμοποίηση των διασυνοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών**

Έχοντας υπόψη το άρθρο 25 παράγραφος 4 της συμβάσεως για την προστασία και τη χρησιμοποίηση των διασυνοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών σχετικά με την έκταση των αρμοδιοτήτων της.

Σύμφωνα με τη συνθήκη ΕΟΚ, και δεδομένης της ήδη υφισταμένης κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα που διέπεται από την σύμβαση, η Κοινότητα διαθέτει στον τομέα αυτόν αρμοδιότητα σε διεθνές επίπεδο. Την μοιράζεται με τα κράτη μέλη της όσον αφορά στα θέματα που καλύπτει η σύμβαση σχετικά με την προστασία και τη χρησιμοποίηση των διασυνοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών, χωρίς ωστόσο να αποτελεί το αντικείμενο κοινοτικής νομοθεσίας. Από την άλλη πλευρά, εναπόκειται στην Κοινότητα να ασκήσει, εν ανάγκη, την αρμοδιότητά της διά της εγκρίσεως άλλων διατάξεων στον τομέα αυτόν.

Προκύπτει ότι η Κοινότητα είναι αρμόδια, εντός των ορίων που αναφέρονται παραπάνω, να δεσμευθεί έναντι τρίτων χωρών, συμβαλλομένων μερών στη σύμβαση για την προστασία και τη χρησιμοποίηση των διασυνοριακών υδατορευμάτων και των διεθνών λιμνών.